

центральною. Добре, коли відносини між ними будуються на взаємоповазі, порозумінні, взаємному ненасильстві. Для цього вихователь повинен бути справжнім професіоналом, майстром своєї справи.

Необхідно вказати на нерозривний зв'язок між умовами праці персоналу та їх відношенням до засуджених. З цього приводу доцільно пригадати вислів Джеймса Мак-Мануса: «Ми ніколи не навчимося поважати права ув'язнених, якщо ми не почнемо по справжньому поважати права в'язничного персоналу. Якщо хтось розраховує на те, що персонал ставитиметься до в'язнів, як годиться, коли в той же час до нього не ставляться порядно, то він дуже помиляється. Ми повинні захищати права в'язнів, але й потрібно дбати про права персоналу... Отож, особиста безпека, вправне спорядження, належний відпочинок, належна тривалість відпустки, достатня кількість програм професійної підготовки персоналу і звичайно ж система внутрішнього розгляду скарг, які можуть виникати у ваших підлеглих – це вимоги, які необхідні для забезпечення належної роботи персоналу, а отже поваги прав в'язнів» [3, с. 5-6].

Тому, на нашу думку, необхідно вжити дієві заходи, що охоплюють навчання, стажування, наставництво, забезпечення безпеки, соціально-правові заходи тощо. Це забезпечить кадрову стабільність, підвищить професіоналізм й відповідальність за доручену справу. Таким чином, одним із напрямків реформи повинно стати створення професійного ядра кадрів системи виконання покарань.

Список використаних джерел:

1. Кримінально-виконавчий кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 12 квітня 2017 р. Київ: ПАЛИВОДА А.В., 2017. 124 с.
2. Крикушенко О. Г. Вивчення сучасної кримінальної та «тюремної» субкультур продиктовано часом. *Право та державне управління*. 2014. № 3 (16). С. 69-72.
3. Джеймс Мак-Манус. Роль персоналу у забезпеченні прав людини у в'язниці. *Аспект: інформаційний бюлетень*. 2003. № 2(10). С.5-9.

*Куценко С. І.,
доктор філософії в галузі права, начальник
Головного територіального управління
юстиції у місті Києві*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ, В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Органи державної влади в Україні перебувають у стані постійного реформування. Дана обставина зумовлена рядом чинників. Зокрема, зміною

геополітичних векторів України та стрімким прагненням нашої держави до європейської інтеграції. Це, у свою чергу, диктує ряд вимог, найголовнішими серед яких є побудова ефективних механізмів державно-владного регулювання, забезпечення прав та охоронюваних законом інтересів суб'єктів правових відносин, демократизації суспільно-політичних та економічних процесів.

Очевидно, що в авангарді суспільно-політичних змін виступили органи юстиції. Саме Міністерство юстиції України стало виразником того стрімкого поступу та інноваційності, якого очікує українське суспільство у постреволюційну добу. Саме в системі юстиції активно запроваджується передовий світовий досвід у сфері інновацій надання адміністративних послуг, спрощення та зниження вартості процедур, активне впровадження новітніх інформаційних технологій, навіть у найконсервативніші сфери, а також, застосування новітніх принципів роботи державних службовців з прозорістю та відкритістю їх діяльності.

Постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.16. № 343 Деякі питання оптимізації центральних органів виконавчої влади системи юстиції - Державну пенітенціарну службу ліквідовано, поклавши на Міністерство юстиції України повноваження з реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації. Такий рішучий крок був зумовлений необхідністю оптимізації діяльності системи виконання покарань. 13 вересня 2017 року, Кабінетом Міністрів України схвалено концепцію розвитку реформування (розвитку) пенітенціарної системи України, котра визначила ряд проблем у сфері виконання покарань та шляхів їх подолання. В цьому контексті, Міністерством проведено ряд рішучих кроків, що полягали в оптимізації та зміни кадрової та економічної політики закладів виконання покарань, оновлення матеріально-технічної бази та поліпшення умов утримання засуджених осіб, активізації роботи по превенції порушення прав людини.

Першочерговим завданням, що ставить перед собою Концепція – це своєрідна «кадрова революція», тобто оптимізація кадрового складу закладів виконання покарань, добір та професійна перепідготовка кваліфікованих фахівців по роботі із засудженими, підвищення заробітної плати. Особливу увагу, Концепція приділяє переобладнанню існуючих закладів та побудові нових. Свідченням активності в цьому контексті є те, що із 148 установ, що перебувають у сфері державного управління Державної кримінально-виконавчої служби України – в 17 засуджені не утримуються, у зв'язку зі здійсненням оптимізації їх діяльності. Подібна оптимізація, зумовлена вище переліченим, та незначною кількістю осіб, що відбувають покарання у згаданих установах.

Однак, існує і низка умов, що заважають проведенню реформи пенітенціарної системи - це в першу чергу недофінансування, зумовлене ростом інфляції та значними потребами видатків, а також низьким рівнем зацікавленості

іноземних та вітчизняних інвесторів у сфері державно-приватного партнерства. Так, із заявлених проектів з побудови нових слідчих ізоляторів у містах Києві та Львові, перемовини, наразі, ведуться лише щодо Львівського СІЗО.

Недофінансування пенітенціарної системи, зумовило значний відтік професійних кадрів. Підготовка нових спеціалістів, вимагає значних затрат бюджетних коштів та часу.

Однак, основною проблемою пенітенціарної системи, яку намагається вирішити Міністерство юстиції України – законодавче закріплення запланованих реформ. Основною віхою новацій галузі має стати прийняття Закону України «Про пенітенціарну систему» та «Про дисциплінарний статут пенітенціарної системи». Ці законопроекти, мають на меті оновити морально застарілу систему виконання покарань, основоположні принципи якої сформовані у минулому столітті. Означені законопроекти, мають на меті докорінно змінити підходи до роботи із засудженими. Метою пенітенціарної системи, має стати не покарання, а перевиховання злочинця, визнання ним своєї вини за скоєний злочин, та недопущення протиправної поведінки у майбутньому. А це, у свою чергу, ставить нові вимоги до працівників виправних установ.

Новітні підходи до впливу на особу, що перебуває у конфлікті із законом вже впроваджуються через органи пробації, що діють у системі органів юстиції.

Як показує іноземний досвід, значна кількість осіб, що перебували під наглядом органів пробації, не повертались до асоціального способу життя, особливі успіхи можна спостерігати при роботі із неповнолітніми злочинцями.

Система пробації в Україні запроваджена ще у 2015 році, однак на повну потужність, почала діяти лише в цьому році.

На нашу думку, даний напрямок є досить перспективним, зважаючи на високу ефективність, відносно невисоку затратність та людиноцентричну спрямованість.

Отже, підсумовуючи зазначимо, що на даний момент, в кримінально-виконавчій системі України існує ряд системних проблем, зумовлених різними чинниками, ключовим шляхом подолання яких стане прийняття нового законодавства, що ляже в основу побудови нової, «життєздатної» пенітенціарної системи України, зміни підходів до роботи із засудженими, сприятиме економічній взаємодії держави із приватними інвесторами у галузі, та зможе перетворити виправні заклади на прибуткові підприємства.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку пенітенціарної системи України, затв. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 № 654 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250287747>

2. Постанова Кабінету Міністрів України про деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції від 18 травня 2016 р. № 343 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/343-2016-%D0%BF>

3. Проект Закону про пенітенціарну систему. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62965

*Лазаренко Л. А.,
кандидат юридичних наук, доцент
заступник начальника науково-
дослідного центру з питань діяльності
органів та установ Державної
кримінально-виконавчої служби
і пробації Інституту кримінально-
виконавчої служби*

ВПЛИВ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА РОЗВИТОК ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Однією з найавторитетніших міжнародних судових установ є Європейський суд з прав людини (далі – Суд), який створено для розгляду заяв громадян європейських країн, що ратифікували Європейську конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод. Україна приєдналась до цієї Конвенції в 1997 році і відтоді її громадяни дістали право звертатися за захистом своїх прав до зазначеного Суду.

Норми європейського права у сфері забезпечення прав і свобод людини мають як матеріально-правовий, так і процесуальний характер. Матеріально-правовими є норми Конвенції, які уточнюють зміст прав і свобод, які, незалежно від того, як вони сформульовані в національному законодавстві, підлягають захисту у Суді. З процесуальних норм складається механізм судового захисту (розділ II Конвенції)

Цінність Конвенції, зазначив французький науковець К. Васак, – визначається фактично її механізмом, а не правами, які вона захищає. «Вперше в історії людства, – зазначив він, – існує міжнародний механізм, який функціонує поза державою і виражає загальні цінності усього людства». Проте, на нашу думку, не слід недооцінювати і значення формулювання прав і свобод у тексті Конвенції, оскільки вони значною мірою визначають компетенцію Суду [1].

Обраний Україною курс на євроінтеграцію обумовлює потребу у впровадженні європейських стандартів у взаємовідносини державних органів та